

Příroda nás živí, šatí

Z pole až k nám

Každé ráno vstaneme, oblékneme se a nasnídáme... Ani nás nenapadne přemýšlet, kde se bere oblečení, které najdeme ve skříni nebo jídlo v naší ledničce. Někdo je musel vyrobit, ale z čeho?

- Vyhledejte na obalech od potravin, ze kterých přírodnin byly vyrobeny.
- Vyhledejte na oblečení, ze kterých přírodnin bylo vyrobeno.

CZ Müsli tyčinka čokoládová, s kakaovou polevou. Složení: škrobový sirup, ovesné vločky, kakaová poleva 18 % hm. (cukr, ztužený rostlinný tuk, kakaový prášek se sníženým obsahem tuku, laktóza, sušená syrovátka), extrudované crispies (ryže, pšenice, kakaový prášek, cukr), pražené arašidy, kukuřičné lupínky (kukuřičná krupice, cukr krystal, jedlá sůl, sladový výtažek), čokoládové kousky 5%hm. obsah kakaové sušiny 48,8 %, (kakaové máslo, cukr, kakaová hmota), ztužený rostlinný tuk, zvlhčující látka sorbitol, fruktóza, emulgátor sójový lecitin, aroma. Obsahuje arašidy. Může obsahovat stopy lískových ořechů. Průměrné výživové hodnoty ve 100 g výrobku: energetická hodnota 1679 kJ (403 kcal), bílkoviny 6,2 g, sacharidy 64,7 g, tuky 14,6 g.

Minimální trvanlivost do: 10.03.2011 B

Minőségét megőrzi:

Hmotnost/Terno/
Grossw.

- 1 Na listy papíru nadepište názvy přírodnin, které se používají při výrobě potravin a oblečení. Doplňte k nim názvy výrobků, které se z těchto přírodnin vyrábějí.
- 2 Vyhledejte si přírodniny nebo obrázky přírodnin používaných k výrobě potravin a oblečení.

Všechny rostliny záměrně pěstované na poli nazýváme **polní plodiny**. Všechny polní plodiny můžeme dále roztrždit do dalších, uživatelských skupin podle toho, k jakému účelu slouží nebo jak se pěstují.

3 Navrhňte, do jakých skupin by bylo možné polní plodiny třídit.

4 Navrhňte, které polní plodiny z těch, které znáte, patří mezi obiloviny, olejny, luskoviny a přadné rostliny.

Velkou skupinu rostlin pěstovaných na poli tvoří **zelenina**.

5 Vyjmenujte druhy zeleniny, které se běžně pěstují na poli.

Polní plodiny, které se při pěstování musejí okopávat a přihrnovat, jsou **okopaniny** – např. brambory a cukrová řepa.

Poslední skupina polních plodin není určena pro lidi, ale jako krmivo pro zvířata a nazývá se **pícniny** – např. hrách peluška, vojtěška nebo jetel.

Vypravte se společně s třídou nebo s rodiči o víkendu do okolí vaší obce a zjistěte, které polní plodiny můžeme v těchto dnech pozorovat na poli.

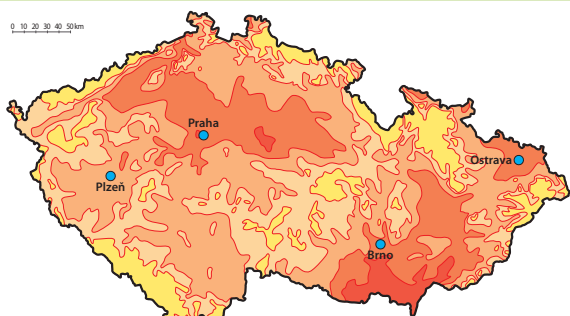

Než vyroste...

Ne všem rostlinám se daří stejně dobře na jednom místě. Každému druhu rostliny prospívá, když má přesně ty podmínky, které potřebuje.

➤ Rozhodněte, které podmínky ovlivňují život rostlin.

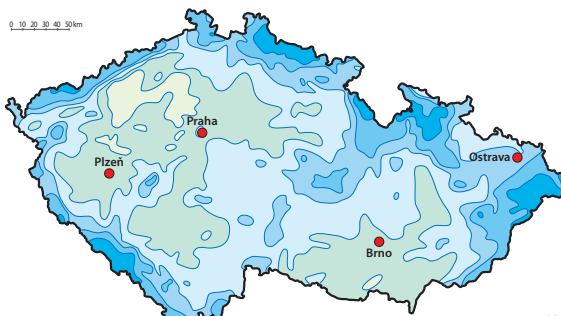
Přestože Česká republika leží v mírném podnebném pásu, díky rozdílné nadmořské výšce se podmínky na různých místech naší země liší.

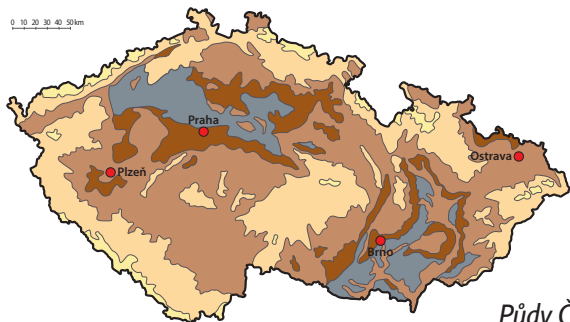
Průměrné roční teploty v ČR

Jednou z nejdůležitějších podmínek ovlivňujících život rostlin je **teplota**. Rostlinám náročným na teplo se v chladných oblastech nedaří a jejich plody nestihnou do zimy dozrát. (Čím je barva v mapě červenější, tím je oblast teplejší.)

Všechny rostliny potřebují pro svůj růst **vodu**. Nejvíce vody potřebují rostliny z jara, když klíčí a rostou. Naopak v období dozrávání může příliš vody a vlhka některým rostlinám uškodit. (Čím je barva v mapě modřejší, tím je v oblasti více srážek.)

Průměrné roční srážky v ČR

Půdy ČR

Rostliny z půdy získávají **minerální látky**. Některé rostliny jsou velmi náročné a potřebují hodně minerálních látek. Proto se jim dobře daří v půdách s dostatkem humusu. (Čím je barva v mapě tmavší, tím více humusu půdy obsahují.)

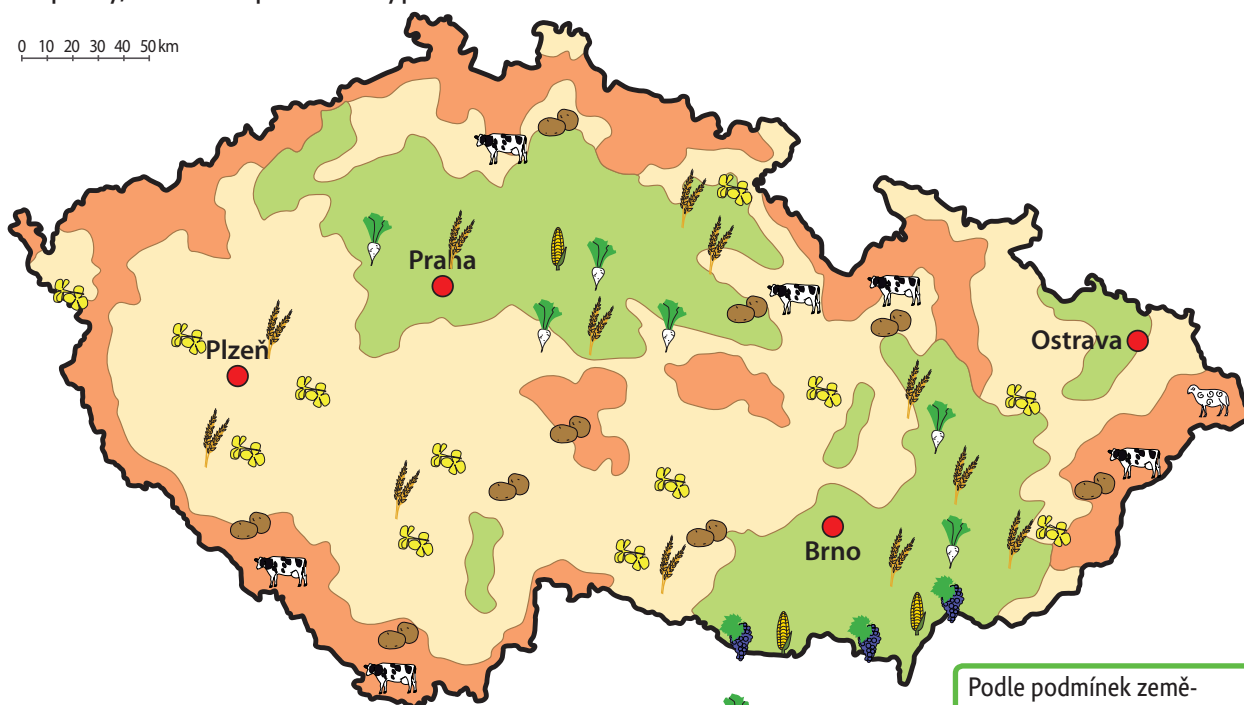
1 Navrhněte, jakým způsobem lze dodat rostlinám vodu v případě sucha.

2 Popište, jak lidé dodávají humus do půdy, aby zvýšili její úrodnost.

3 Porovnejte jednotlivé mapky mezi sebou. Objevíte nějaké podobnosti?

4 Prohlédněte si mapku polních plodin pěstovaných na území ČR a porovnejte ji s mapkami teploty, srážek a půdních typů na straně 8.

0 10 20 30 40 50 km

Zemědělství ČR

 řepka olejka
 obiloviny
 kukuřice
 brambory

 řepa cukrovka
 vinná réva
 chov skotu
 chov ovcí

Které polní plodiny jsou nejnáročnější na teplo?
 Které polní plodiny jsou náročné na nejurodnější půdu?
 Kterým polním plodinám se daří v nejsušších oblastech?

5 Do které zemědělské oblasti patří region vašeho bydliště?
 Které polní plodiny u vás můžete pozorovat nejčastěji?

Tak jako v obchodech můžete nakoupit ty výrobky, o které mají lidé zájem, také pěstované polní plodiny se mění podle poptávky. Například řepa cukrovka se v ČR již téměř nepěstuje, naopak na mnoha polích dnes zemědělci vysévají řepku olejku. Někteří zemědělci zase pěstují obiloviny jako pohanku, proso, léčivé byliny nebo chovají stáda ovcí.

➤ Navštívili jste už někdy farmu nebo zemědělské družstvo?
 Vyprávějte o svých zážitcích.

Podle podmínek zemědělci pěstují vždy ty polní plodiny, kterým se v jejich oblasti daří nejlépe.

Kukuřičné oblasti

– najdeme na nejurodnějších půdách v nejteplejších oblastech. Dobře se zde daří kukuřici, cukrové řepě, zelenině, ale také ovoci a vinné révě.

Řepařské oblasti

– jsou v teplejších oblastech na velmi úrodných půdách. Pěstují se zde hlavně obiloviny jako pšenice a ječmen, dříve se zde hodně pěstovala cukrová řepa.

Bramborářské oblasti

– najdeme v místech s méně úrodnou půdou a v chladnějších oblastech. Nejčastěji se zde pěstují brambory, ale také obiloviny pro krmivo a pícniny.

Horské oblasti

– jsou v nejchladnějších místech ČR s málo úrodnou půdou. Jsou zde především pastviny pro krávy a ovce.